

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, October' 23-dikán 1821.

Spanyol Ország.

A' Sárga-hidegről kedvezőbben kezdenek írni, annyiban hogy mostanság nem terjeszkedett tovább Miquinenczánál. Az előrevigyázási intézetek azonközben nem tagittatnak.

Kadiksból September' 16-dikán irták, hogy Morilló, az Algesirasi első Alkade, meggyilkoltatott, és hogy a' gyilkosok közönségesen kihirdették, hogy a' második Alkade 's a' Regidor is hasonlóképpen fognak járni.

A' néhány hónapok előtt Sevillában felfedezettett özszeesküvésnek tagjairól így irtak onnét September' 21-dik napján: — „Grimarest, sem a' fogságból el nem szökött, sem a' nép által széllyel nem szaggattatott, mint némelly Francia levelekben erőssített: hanem holnap, Mirrel, Datóval 's több czimborásaival együtt az Apellatorium'elejébe fognak állittatni, mely az alsó ítélőszék által reájok kimondatott ítéletet, vagy megerőssíti, vagy megváltoztatja. Minthogy azonközben olly hír terjedett-el, hogy az alsó ítélőszéknél lévő Bíró csak a' néptől való féltében mondott volna reájok olly kemény ítéletet, tehát meghivta ötet a' Polgári Kormányozó, hogy a' közönséget ezen bal vélekedés eránt nyugtassa-meg: melyre nézve kihirdettette az említett Bíró; hogy ötet ezen ítéletmondásban se' nem félelem se' nem reménség, hanem egyedül csak az ezen esztendőben April. 28-dikán kijött törvény vezérlette.

Az Ánglus Kurir a' Madridban Aug. 18-dika és 27-dike közt folyt dolgokat a' Párisi Ujságlevelekből kihirdetvén, illy jegyzéseket tett utánna: — „Mi, ma kiadott levelünknek feljebb eléfordult czikkellyében közlöttük Olvasójinkal egy Párisi fordítás után azon dolgokat, mellyek Madridban Augustus' hátulsó felében eléfordultak. Ezeket olvasni lehetetlen a' nélkül, hogy akaratumk ellen is a' Párisban 1793-ban Januárius' hónapban történt dolgokra vissza ne emlékezzünk. Mi itt éppen azon fenyegetődzésekre találunk a' Király és Familiája tagjai ellen, azon vérszomjúzást látjuk a' Királyhoz való hűségben megmaradott személlyek eránt, a' támodók' tulajdonképpen való célzásának éppen azon kifejtődzését, 's céljok végrehajtásában éppen azt a' vakmerő megátalkodottságot szemléljük, mellyet a' Párisi revolúciónak idején láttunk és szemléltünk. Midön ezen tudósításokban azt olvassuk, hogy a' revolúziós emberek Madridban özszegyülekezvén nyilvánosságosan affelett tanácskoztak, hogy Morillót az útból elállítani szükséges légyen, ugyan ott egy Sekta tűnik szemünkbe, Comunos nevezet alatt, melynek nyilván kimondott célzása az: hogy a' Bourbon familia Spanyol Országból kioltattassék. Fő Plánumjok célzásoknak végrehajtására az, hogy a' Ministeri 's egyes első hivatalokat a' magok' kezeikre kerítsék, a' katonai fenytéket semmivé tegyék, 's minden Religiói ideákat kiolttsanak. Nem éppen hasonló mesterkedési példaadás ta-

)

láltatik a' Frantzia Revolúciónak Annalisaiban? Ezen Sekta' tagjai a' Király' és Don Carlos' halálára is megesküdtek, azon esetben, ha az ő dolgok úgy nem talál menni, mint kívánnyák. Ez a' valóságos állapotja Spanyol Országának, annak a' Spanyol Országának, mellyet a' Revolúciónak tudatlan vagy gonosz lelkű bámulóji ezen Országban illy fényes színekkel festettek-le akkor, midőn a' Király a' rebellis katonasággal Quiroga és Riego által kényszerítettén, az ő kívánságokra reá állott. Mi, már akkor megjövendöltük, hogy mi némű pályán fogna ez a' bűnös próbatétel egész az Ország' felfordittatásáig előfelé menni; 's jövendöléseink mind ez ideig beteljesedtek. Spanyol Országának egy szegletétől fogva a' másikkig mindenütt bizatlankodás, erőszak, kétségbeesés, 's rettegés uralkodik. A' szerencsétlen Király ugyan még nem adatott egészen által ellenségeinek: de félünk, hogy ez, még eddig csak azért halasztatott, hogy ezeknek plánuma, melly szerént ezen Aktát kívánni akarják, még nem erősödött-meg elegendőképpen."

Portugallia és Brasilia.

Lisbonában kihirdették az innepeknek eltöröltetését illető Végzést; a' Vasárnapokat kivévén ennekutánna nem fognak semmi egyéb religiósus napok meginnepeltetni, csak a' mellyeket a' Cortesek fognak meghatározni — a' millyenek már most Aug. 24-dike, Sept. 15-dike, Oktober' 1-ső napja, Januarius' 26-dika, Februarius' 26-dika, és Julius' 4-dike, a' mellyeknek meginnepeltetését a' Cortesek ezen revolúciónak nevezetesebb történeteire nézve határozták-meg.

September' 19-dikén a' Constitúció felett való tanácskozások folyván, a' ten-

gereken-túl lévő Portugalliai tartományoknak Gubernátorságokra való felosztattatások határozottak-meg, melynek summás tartalma annyiban áll: hogy a' nagyobb tartományokban egy Fő Kapitány és hét tagokból, a' kisebb tartományokban pedig öt tagokból álló Junta fog kormányozni. A' Junták' tagjai választás által tételnek; hogy valaki azzá választathassék, megkívántatik, hogy 25 esztendősen legyen, minden polgári jusokkal birjon, 's a' Constitúció eránt viseltető hajlandóságáról esmeressék. A' nagyobb tartományok' Juntáinak tagjai esztendőnként egy millió Reest (2000 Forintot), a' kisebb tartománybelieknek tagjai 600,000 Rees fizetést vesznek. — Eléfordult ezen ülésben továbbá a' Koronaörökösnek Brasiliából Portugalliába lejendő visszajövetele. Fernandez Tamás azt kívánta, hogy a' Princz csak maga (az az minden katonaság nélkül) jöjjön haza, de egyéb eránt olly pompával 's fényességgel, mint egy Portugallus Koronaörökös Princzhez illik. Azután a' felett folytak a' vetekedések, hogy mikorra határozassék visszajövetele? Malaquios azt jovalta, hogy még ezen télen jöjjön haza. De nem egygyezhettek-meg jovallása felett, 's azért más ülésre halasztották meghatároztatását. Ellenben még ezen ülésben meghatározták azt a' minap elhalasztatott jovallást: hogy ő Királyi Herczogsége, megérkezése után azonnal útnak induljon, Spanyol, Francia és Ánglus Országok felé, 's hogy Király ő Felsége kéretessék, hogy rendelje-ki azon személyeket, a' kik ezen útjában a' Princzet kísérjék. Ezen tárgy sokáig vitatott. Sok tagok ellenzettek: hanem a' Biztosság által, melly a' jovallást a' gyűlés' elejébe terjesztette, hathatósan védelmeztetett. Végezetre voksolás vetett véget a' vetekedéseknek, 's a' feltett kérdés

53 votumokkal 44 ellen meghatározottat. — A' Princz Miguel' útozását illető kérdésnek meghatároztatása más ülésre tételt által.

Montevideóban fontos és Brasiliára nézve nagyon kedvező Revolúzió történt, a' melly abban áll, hogy ezen tartomány magát Brasiliával öszszecsatolta 's kinyilatkoztatta, hogy ő ennek egy kiegészítő részét teszi. Minekelötte ezen határozás történt, Julius' 15-dikén a' nép' képviselői öszszehivattattak, hogy vizsgálják és határozzák-meg: hogy mi lesz jobb, az-é, hogy magokat Brasiliával öszszecsatolják, vagy pedig, hogy senkitől nem függő Országot formáljanak? A' képviselők az elsőt találták jobbnak, hanem, micsoda feltételek alatt, nem írják. Csak éppen egy feltételt említenek, mint a' melly mellől el nem állanak, azt tudniillik: hogy Montevideóban 's környékein, a' tartomány' oltalmaztatására 6000 Európai katonák hagyattassanak. Némellyek kétséges kérdésnek tartják, hogy a' Portugalliai 's Brasiliai egygyesült Országloszék fogja Montevideónak Brasiliához való csatoltatását annyira becsülni, hogy illy számos seregnek ott-tartatására magát elkötelezze: pedig meg kell vallani, hogy ez csaknem elkerülhetetlen, egy részint azon ragadozó Bándákra nézve, a' mellyek Buenos-Ayrest már illy régen vesztegetik, más részint azért, hogy Montevideó most illy szegény, hogy illy számos sereget maga tellyességgel nem tarthat.

Török Birodalom.

Zantéből így irtak Sept. 21-dikén: Az Egyiptomi Helytartónak hajójával öszszecsatolódott Török hajós sereg, September' 14-dik napján, minekutána ezrefelé való evezéseközben Moreának több eres-

ségeit, név szerént Koront és Motunt, mellyek az eleségnek megfogyatkozása miatt már csaknem arra jutottak vala, hogy magokat a' Görögöknek feladják, eleséggel megrakta volna, ide a' Zantei öbölbe megérkezett. Ezen sereg mind egygyütt 34 hadi hajókból áll. Padrona Bey, a' hajós sereg' vezére, bizonyossá tette a' Zantei Kommandánst, kit, ide lett megérkezése után meglátogatott 's nálla sokáig maradt, hogy ő, azon idő alatt, hogy a' Dardanelláktól kivezett, hogy Rhodusnál tartozkodott, 's hogy Rhodustól elevezvén ide megérkezett, 8 vagy 10 Görög hadi hajónál többet nem látott, ezeket is pedig magától nagyon messze látta; és hogy néki ezen egész idő alatt legkissebb csatázása se' volt a' Görög hajós sereggel.

A' Spectateur Oriental nevű, Török Birodalombéli, Franczia Újság Smyrnában, illy szavakkal adja elé Malvasia várának a' Görögök által lett elfoglaltatását: —

„A' Mainosa nevezet alatt esmeretes Görögök, Malvasia vára ellen Aprilis' 2-dikén felkelvén, az Osmanusok a' fellegvárban kéntelenítették keresni megtartatásukat. Azok, kik oda be nem szaladhattak 's a' támodóknak kezeikre kerültek, mind felmészároltattak. Ezen revolúziónak elkezdődése után nem soká megjelentek a' Görög fegyveres hajók is a' partok mellett, 's meghívták a' lakosokat, hogy erősségeket nékiek adják által, mivelhogy egész Görög Ország rebellálván talpra állott. Hanem ezek a' fenyegető nyilatkoztatások semmit se használtak. A' Malvasiaiak úgy feleltek, hogy ők kötelességeikhez hűségesek lévén, magokat az utolsó szempillantatig fogják védelmezni. A' Görögök, hogy kivánságokat annál fontosabbá tegyék, a' Török foglyokat, a' kik hajójikon voltak, a' partra kiszállítván, a' Malvasiai Törökök láttára mind megöldök-

lötték, de a' melly cselekedet által nem hogy céljokat elérték volna, hanem inkább még jobban felingerlették a' Malvasiaiakat, a' kik kinyilatkoztatták, hogy készebbek lesznek mind meghalni, hogysem magokat illy Barbarus ellenségnek feladni. Azonközben csak egy hónapi elésegek lévén, nem soká éhségszenvedésre jutottak, a' melly végezetre olly grádusra hágott, hogy azért, hogy az Olvasók undorodásra ne jussanak, a' tudósító ennek leírására bővebben nem akart kibocsátkozni; kevés szóval, a' holt testek is eledelül szolgáltak, 's a' kicsapkodásban elhullott embereknek testjeik a' várba felhurczolatván, ott, mint rendes eleség, a' házak szerint kiosztattattak. Augustus' 3-dikán megkínálta Ipsilanti Dömötör a' várbelieket a' körülállásokhozképpest meglehetős Capitulatzióval, 's azok feladták magokat: hanem a' Görög katonaság megboszankodván azért, hogy a' Capitulatzióban a' lakosoknak életbenmaradása 's birtokaiknak megtartatása megígértetett, a' Capitulatzió ideje alatt a' várba berontottak 's ott a' Törököket és Görögöket egyformálog felprédálták, a' mellyért még maga Ipsilanti is úgy megmérgeledött, hogy a' Görög armádát azonnal oda hagyván 25 tisztekkel együtt által evezett Hydra szigetére. Viszsa tért-e onnét ismét a' Görög armádához? ezt, ezen tudósítás szerint, nem tudták. A' várba Görögök is szorultak volt bé valami 300-zan, kikhez a' Törökök az ostromnak ideje alatt atyafisággal viseltettek: de nem úgy bántak ám a' Görögök a' várnak elfoglalása után az ő Török foglyaikkal. Három Speciali hajókra ültették vala fel őket megmaradt jovaikkal egyetemben, hogy a' Capitulatzió ereje szerint Ásiába vigyék, de ígéretjükről elfelejtkezvén őket Cossonissi nevű kis szigetre kitétték, 's ott min-

den tekintet nélkül minden-vagyonnuktól megfosztották. A' Sámosi lakosok pedig, olly fogás alatt, hogy őket a' Malvasiai Capitulatzió nem kötelezi, mind meg akarták ezen Török foglyokat öldökleni: csak a' Francia Consulsági-Ágensnek köszönhetik, hogy életben maradhattak, ki egy Austriai hajóval Cossonissihez evezvén, ott a' szerencsétleneket a' maga tulajdon életének veszedelmeztetésével a' Görögök kezéből kivette, ezen hajóra felültette, és Scala-nouvába vitte.

Német Ország.

Hannoverából Oktober' 10-dik napján jelentik, hogy a' Király ezen napon tartotta a' maga oda való pompás be menetelét ló háton. A' fényes sereg dél-előtti 11 órakor indult útnak Herrenhausenből: Legelől ment a' testörző Huszár Regimentnek egy osztálja egy polgári parádés csapattal. Azután következtek: a' hímös Udvarnokok; a' Generálisoknak és Főjedérosoknak Stábjaik; a' Királyi Hercegek Cambridge' Fő Adjuránsa 's az ő Stábja; Generál-Stábja; ismét számos tábornok 's Obersterek; maga Cambridge' Királyi Hercegsége; a' Marschall's Osztálya; a' Fő Istálómester; maga a' Király lóháton; az ő Felsége balja felet, de valamivel hátrábbacska, a' Polgári seregek Kommandánsa; Cumberland ő Kir. Hercegsége 's a' Király Angliai kísézője; a' Királyi parádészekerek; a' Polgári testörző katonaságnak egy második Osztálya; mind azok a' polgári és katonai rendből való Uraságok, kiknek az ittvaló menetel tettezt.

Ánglus nevezetességek.

Minthogy a' Mahagoni vagy Mahonifa nagyon tartós és a' férgek se' bántják, 's minthogy a' tölgyfa nagyon megdrágódott, erre nézve az Angliai Országlószerk azt rendelte, hogy a' hajó építésre ügyelő hivatal hat hadi hajót építhessen Mahoni-

fából, a' melly végre ez egy fakereskedővel olly alkura ment, hogy ez 1000 tereh Mahoni-fát szálltasson az Angliai hajóépítő mívhelyekbe.

Glasgow városában nagyon hasznos célra kezdték fordítani a' gőzszeszszel való világosítást, arra tudniillik, hogy éjjel is meg látni lehessen a' torony óra-tábláján hogy hány az óra, a' melly az óra-számtáblájának gőzszeszszel való megvilágosítása által eshetik-meg. Az első próbatétel a' Glasgowi közönségnek nagy megelégedésére ütven ki, a' gőzszesz-társaság olly ajánlást tett, hogy ingyen fogja a' torony órájára meghívántató világosságot adni. Az alkotmány félgollyobis formában áll a' számtábla felett, 's úgy van alkalmaztatva, hogy a' gőzszesz a' napnak feljötével magában kialszik.

Londonban nem tudják mire vélni, hogy egy időtől fogva a' város távollévő részeiben az embereknek se' tulajdonna se' személje nem bátorságos; gyilkosság gyakran történik, annyira hogy az Ujságlevelek szükségesnek találták a' Londoni közönséget ezen dolog eránt figyelmetessé tenni.

Egy aszszonyember nem régen a' Chelmsfordi temetőre kivitetten, a' körülállók hirtelen valamelly zördülést hallottak a' koporsóból, de a' melly azonnal ismét megszünvén, nem okozott semmi újságot: hanem elvégezvén a' Pap a' maga munkáját, 's a' koporsó felvétetvén hogy a' gödörbe lebocsáttassék, a' fedele hirtelen felpattant — a' holtnak tartatott aszszony felült — széllyel nézett, de ekkor egygyet se' szólhatott — hanem hazavitetvén, nem soká úgy magához jött, mint ha semmi baja se' lett volna

Ujabb Tudósítások.

Spanyol Ország. — A' Király Sept. 28-dikán személyesen maga nyitot-

ta-ki a' rendkívülvaló Cortesek' ülését egy beszéd által, mellyben elészámolta, hogy mi némű dolgok fognak ezen rendkívülvaló gyűlés' tanácskozásainak tárgyai lenni. Ezen ülésnek kinyittatásáról az úgynevezett Párisi Journál is emlékeztvén, egy magános levelet közöl, a' mellyben így irtak Madridból Oktober' 1-ső napján: — „Mi itt néhány napoktól fogva, látszólag csendességben élünk, hanem a' revólúziós faktzió olly nagyon üzi titkos merkedéseit, hogy talám soha se' üzte illy nagyon. Kadiksban nagy csapáshoz készülnek, melyre nézve mindenek oda fordították szemüket, mint a' hol 1812-tőben a' mostani Systemának bölcsője volt. Néhány Kadiksi lakosok felettébb vakmerő kifejezésekből álló tudósítást küldtek a' mostani Cortesek' elejébe, a' melly ebben nem soká elé fog vétettni, 's a' melly már több Ujságokban kiadattatott. A' végén a' kivántatik: hogy a' meghalt Bourbonok' tetemei a' K. Pantheonból kitétetvén, az Arco-Argueró' 's egyéb Leoni Hősök' holt testjei tétetődjenek-be oda.“ Képzeltetetlen dolog, hogyan eshetik, hogy ezen Libellus' íróji még eddig itélőszék' elejébe nem állittattak, hogy ennek szemlélésére a' tiszti karok siketek lehetnek, 's megszenvedhették, hogy a' tartományokban ezer nyomtatványok széllyel osztassanak. Az új hadi Minister is beadta elkéredző jelentését; úgy hallik, hogy a' többek is le akarják tenni hivataljokat.“

Gen. Riego, Memorialist hirdettki az Ujságlevelekben, mellyet a' Királyhoz intézett, 's ezen szavak is elé fordúlnak benne: — „F.ged a' Constitúzió szerént, melly a' fegyveres erőt a' Király' hatalma alá adta, töllem elvehette az Arragoniai Katonai Kommandánságot: de olly rossz és alávaló embereknek, millyenek a' Saragossai tisztviselők, nem adhatott hatalmat

arra, hogy az én életem ellen törkedjenek. Arragoniában nyugháthatatlanságok fordultak elé; de ki volt szerzőjük? nem más, hanem a' Polgári Kormányozó, Moreda, a' vérszomjúzó Elió hűséges és ördögi társa. Igasság! igasság! igasság!

Magyar Ország.

Zemplény Vármegyei Fő-Notárius Tek. Szirmay Ádám Úr Beszéde az Emlék felavatása mellett, Újhelyben, August. 6d. 1821.

Nunquam de vobis, eorum, qui aut videntur vestrum monumentum, aut audient, gratissimus sermo conticescet, ita pro mortali conditione vitae immortalitatem estis consecuti.

Vitézek, kedves Atyánkfiai, Véreink!

Egy szép, egy nagy nap viradott ma fel Zemplénynek; kettős innepjétől nevezetes nap, mellynek tisztos emlékezetét a' késői Évek is szent megilletődéssel fogják innepelni.

Ma derült ugyan is Megyénknek fel egy új, bódog jövődő kellemekkel teljes tsillagzatja; ma vette Megyénk' fő Kormányát által azon nagy-lelkű Hazafi, kit Felséges Urunk, Megyénk javát atyai szíven hordva, Fő-Kormányozónknak rendelt; mi pedig tartozó engedelmisséggel, 's kiáradott örömmel fogadtunk. Még tsillámlanak lépeinkről elragadó örönnünk' sugárai, midőn egy más, egy gyászos emlékezetnek felséges Innepje, minket ide, azon Emlék-Oszlop körül, öszvegyűjt, mellyet azon Zemplényi Vitézeknek, kik Győrnél 1809-dik Esztendőben, Június' 14-dikén, más-fel hónappal azután hogy a' zászlóhoz illeszkedtek volt, Ezeröcs Kapitány Egeriarni sőt más Gábor' vezérelte alatt, letették a' közögyért letették; Szalai Bárány Barkóczy Antal Százados Kapitánynak, Major Andriás, Baghi István, Dobai László, Oláh Péter Vitézeknek,

hogy nagy példával, irigylésre méltó sorsal, örökös dicsőséggel, a' szabadságnak veszélyében, a' szabadságért szabadok haltanak el; Budaházy Péter Káplárnak, ki kartáts által leterített Kapitányát élete' loztkáztatásával a' csatahelyről kiragadta, 's Gergely Máté, Balog József, Lántzi Sámuel, Bombi Mihály, Varga Mihály és Cseh Bénéámin, tisztos sebekkel ékesítette életben maradt Vitézeknek, 's az egész felkölt Nemes Seregnek örök emlékezetére, háládatos polgártársai, ezen Megyének Rendei, felállították, 's ma megnyitják.

Mély gyászba borítva jelen meg előttünk az 1809-dik Esztendőnek emlékezte.

Húsz esztendőnek folytában folyt emberi vér, sok Országoknak meghódoltatása, a' legkedvezőbb béke-kötéseknek szentsége, tulajdon szeretett Fejedelmünk által tett nagy áldozatok sem elégítettették Frantzia Országának akkor még meg nem zaboláztathatott kényét; ingadozott Hazánknek méltósága, szabadsága, csendessége, hogy idegen törvényt elesmérni átalított. Nyil sebességgel közelítettek rettentő számos fegyverei az ellenségnek Magyar Hazánk' határai felé, bérohanással fenyegettek, a' had nyilván kiütött. Katonai seregeink' bátor vitézségeket az ellenség is csudálta, a' nagyobb erőnek előnyomulását csak tartóztathatták, de meg nem akadályoztathatták; már a' szomszéd német örökös birodalmak' nagy része ellenséges hatalmat esmért, már a' fő-Város is fenyegettetett; az Igazgató fő-helyek és Kormányosok, Királyi Leveles és Kincs-Táruk Hazánk' kebelébe tétettek által, Urunk' felséges Szülöttjei is különösen a' Magyarok' hívségére bizattattak, minden készülék a' Birodalom' siralmas helyhezterését jelentettek; akkor zendült meg csak Hazánkban a' Nemesség' törvényes Felkelé-

sére való meghívás, 's tündér-tünemény gyanánt katonai rendben állottak a' Nemes Ezeredek ott, a' hol tsak kevés hetekkel az előtt mindenek a' békességnek mosolygó képét ábrázolták. Akkor, Vitézek! akkor ragyogott a' ti hazafiúságtok is a' legsebb fényben.

Kiragadtátok magatokat atyáitoknak, feleségeiteknek, gyermekeiteknek karjaikból, öleléseikből; elhagytákat házaitokat, szőlő-hegyeiteket, 's az ezeken termett gerézdeket, szántó-földjeiteken az érett kalászokat; öszve-gyülekeztetek első meghívására fenyegetett Hazánknak; tsak annak veszedelmét láttátok, siettetek az érdem' mezejére, nem tartóztatott sem ruházatnak, sem fegyvereknek fogyatkozása, bátor szívvel ellent álltatok a' dühös ellenség' számos seregeinek, nem rémítették bajnok lelkeiteket tüzet okádó ágyúiknak soha nem hallott durrogásai, tsüggedés nélkül húllni szemléltétek vitéz pajtásaitokat, életeteknek kotzkáztatásával kiragadtátok haldokló testeiket, megtartottátok a' tsatának helyét mind addig míg a' felséges Fő-Vezér hátrálásra jelt adott, 's tsak hamar olajágakkal felékesítve vissza-tértetek szerelmeseiteknek karjaikba.

Megelégedett magatokviseletével Felső-séges Királyunk, megdítsért Hazánk' felséges Fő-Vezére, legforróbban szeretett Nádor-Ispánunk; kijelentették már akkor ezen Megyének Rendei háládatos szíveiket, de meg nem állott ott polgártársaitoknak háládatossága; fényesebb, felségesebb jutalmat rendeltek néktek, az örök emlékezetet; mellyet ezen Emlék-Oszlop a' késői maradéknak is által fog adni.

Itt, ezen helyen fogják még Unokáinknak Unokái szent elragadtatással szemlélni azon Hősöknek neveit, kik az érdem mezején a' hazáért meghaltak! — meghaltak? nem — nem — nem hal meg

az soha — él az — él nagyobb ditsőséggel testének elmúlása után is polgártársainak emlékezetel' a', ki akkor áldozza életét hazájának, midőn annak véres zászlóji lételért, szabadságért, Királyért lobognak, 's a' végső áldozattételre intenek.

Így élnek, így fognak még századokig élni kedves emlékezetünkben, maradéknak emlékezetekben elhunyt Vitézeink, kikben buzogván még az igaz magyar vér, kibizonyították, hogy érdemes Unokáji ditső öreg atyáiknak, kik 1741-ben felséges Királyokért, kedves hazájokért véreket 's életüket felszentelték.

Így él, így fog még késői éveket élni az egész Magyar Hazának emlékezetében ama' gyönyörű, élete' serdülő legszébb virágjában kimúlt Százados Kapitány Szalai B. Barkótzai Antal, régi fényes Nemzetségének dísze, nagy tekintetű Elei' vitézségeknél érdemes Örököse, ki ama' nevezetes ütközetben az öt szerető Századjának homloka előtt egy kartáts által földre terítettén, halálos órájában a' Megyéhez intézett, 's örök emlékezetre a' Leveles-tárban megtartott bútsúzó Levelében (ezen Levelet lásd a' jövő Ujságban a' * alatt) tiszta hazafiúi lelkét és érzéseit olly elevenen festé, olly szívrehatóan adá elő, hogy annak hallására, költözködő lelke reszkető vonásainak szemlélésére minden szemek könnyekbe lábbadtak, ditső tetteinek örökíttetésére pedig, 's a' többi felkölt vitéz Nemes Sereg emlékezetére, ezen Emlék-Oszlop áll a fel. — Itt ezen Emlék-Oszlop mellett fogja, hazafiúi érzések közt, a' következendőség innepelni a' ti emlékezeteteket is Vitézek, kik a' kedves haza védelmében véreitekkel áldoztatok, díszes sebeitekben méltán büszkélkedtek, 's ditső tetteitekkel magatokra fényt vontatok.

Itt fogja különösen a' késői maradék

is buzgó tisztelettel említeni a' te nevedet Méltóságos Ezeredes Kapitány, a' ki már ifjúságodnak zsengejét a' Király és Haza szolgálatjának szentelted, már az első frantzia háborúban vitézséged jutalmául fő Tisztségre emelttél, 's Hazánk bizodalalmát annyira elnyerted, hogy Ns. Pest Vármegye 1800. dikban, ezen Megye 1809. dikben felkölt Nemességnek virágját, ott mint Százados, itt mint Ezeredes Kapitánynak, vezérlésedre bízták, 's abban nem csak személyes vitézségedet kimutattad, de fáradhatatlan munkássággal 's hőltességgel Ns. Lovas Ezeredédet rövid idő alatt olly katonai rendbe hoztad, hogy ez felséges Urunknak is figyelmét magára vonván, megkülönböztető királyi megelégedésének jeléül Téged arany kúltos Hívének kineveze: mi pedig, Hazánkért, Megyénkért tett nagy áldozataidat díszesebben meg nem jutalmaztathatjuk, mintha háládatosságunknak zálogát ezen Emlék-Oszlopon örökítjük, melly még késői Unokáidnak is, és atyjok' hazafiúságát szemlélve, hasonló hazafiúi tettekre való ösztönök lészen. —

Látom Vitézek! egy szent hevület, egy felemelkedett érzés hajtja által szíveiteket: azon boldogító érzés, mellyet a' ditső tettnek a' haza által lett elesmérése a' nemes lelkű hazafinak szívében gerjeszt, méltán ragadja ki munkás képzelődéstek' bémohosodott sírjából, ama Római nagy Nemzet arany időkorát, hol a' borostyán koszorúkkal felékesítettett Hősöknek emlékezetek, Emlék-Oszlopok által szokott vala örökíttetni.

De a' mi szívünket is egy kellemetes

ézés foglalja el, mert érezzük, hogy mi is részt veszünk hazafiúságtokban, érdektekben, midőn ezeket elesmerjük 's jutalmazzuk.

Adják az Egek! hogy ezen Emlék-Oszlopnak felállításától számnittassanak a' népeket bódogító áldott örökös békessegnek esztendeji; légyenek azon egy ditsősegebb életre által költözködött Vitézek, kiknek emlékezeteket ma innepeljük, utolsó áldozatjaink, mellyeket a' parantsoló szükség testvéri szívünktől elragadott; de

Ha valaha szeretett Fejedelmünk, kedves Hazánk ismét szabadságunk védelmére hív, akkor, akkor ismét ezen Oszlop körül fognak zászlóink lobogni; itt, ezen Oszlop körül gyülekezve, kezét fogunk honnyi földünk védelmére, itt fogjuk fel fegyvereinket Hazánkért, Királyunkért; itt, ezen Oszlop körül gyülekezni fognak még késői maradékaink is, 's borostyán koszorút nyert Hősöknek emlékezetek lelkesíteni fogja őket is hasonló koszorúnak elnyerésére; ide, ezen Emlék-Oszlophoz vezetni fogják még késői években is az atyák fiaikat, 's lebeszélvén Öseiknek vitéz tetteiket, gyengéd szíveikben a' hazafiúságnak ditső lángját felgerjeszteni.

Bóldog Nemzet! hol a' Haza illy védelmezőkre talál, hol a' hazafiúság a' háládatos polgártársak által így jutalmaztathatik; mert jele, hogy van az illy Nemzetnek Hazája; pedig csak ott van Haza, hol szabadnak, bódognak érzi magát a' Nemzet, hol egy olly szeretett jó Fejedelem által igazgattatik, mint a' mi imádott FERENTZ Királyunk, Éljen! Éljen! Éljen!

Redaktor: Pánczél Dániel. Nyomtatja Nemes Hirschfeldi Stöckholzer Felix.

(Am rothen Thurm im Müller'schen Kunst-Gallerie-Gebäude Nro. 648).